

gaaende Oprettelse af en Kreditforening af Grundeiere i Kjøbenhavn og Omegn.

Der afgaves 49 Stemmesedler, der alle vare gyldige. Valgte bleve Fischer, Hasle, Kayser og Ussing hver med 49 Stemmer og C. Møller med 48 Stemmer.

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af: Forslag til Lov om Fastfættelse af visse Kjøbstæder som Garnisonssteder.

(Lovforslaget findes i Tillæg A).

Sagen sættes under Forhandling.

Magiis: For at kunne overse nærværende Lovforslag bliver det nødvendigt at se tilbage paa, hvorledes Indkvarteringsforholdene i Provindserne hidtil have været ordnede. Til Grund for Indkvarteringsbestemmelserne ligger en gammel Anordning af 15de Nov. 1816, som naturligvis efter saamange Aars Forløb ikke mere kan være tidssvarende. Vel er den senere ved Looven af 29de Dec. 1850 bleven væsentlig forandret efter Forholdene, men selv dengang vare Forholdene ganske anderledes end nutildsags. Man maa erindre, at i tidligere Tid, hvor Soldaterne laa lang Tid til Tjeneste, og Befalingsmændenes Uddannelse tog længere Tid, kunde man finde sig i, at, som det dengang var bestemt i Indkvarteringsanordningerne for Provindserne, Mandskabet var indkvarteret omkring hos forskellige Bøtter i Byen enten ved Naturalindkvartering eller ifølge Licitation. Mandskabet var altsaa spredt over hele Byen. Men efter at Hærloven i 1867 kom istand, hvorved Uddannelsen, saavel for Mandskabet som for Befalingsmandspersonalet, blev saa betydelig forkortet, sølte man allerede i høj Grad Trang til, at den Styrke, som laa til Tjeneste i Garnisonsbyerne, blev mere koncentreret. Man gjorde Fordring paa større og bedre Lokalteter for at kunne uddanne saavel Befalingsmændene som de Menige, og som Følge deraf blev der filllet langt større Kraf til Kommunerne, end der gjordes tidligere. Disse Fordringer ere endvidere bleve forøgede, efterat Hærloven af 25de Juli 1880 er gaaet igjennem, hvorved den allerede tidligere meget korte Tjenestetid blev endnu yderligere nedsat. Det vil altsaa være en nødvendig Foranstaltning, som allerede Krigsbestyrelsen i mange Aar har arbejdet paa, at se at faae Kommunerne til at indrette bedre Lokalteter saavel til Belægningsstuer for Mandskabet som til Øvelses- og Undervisningslokaler for Befalingsmændene. Og Krigsbestyrelsen er i den Henseende traadt op med megen Kraft og

har arbejdet hos de forskellige Kommuner paa at faae dem til at indrette sige Lokalteter. De Betingelser, Krigsministeriet imidlertid var istand til at tilhyde Kommunerne, have været af en saadan Bessaffenhed, at navnlig de mindre Byer maatte med megen Barsomhed gaa ind paa at sætte sig i de Udgifter, der løb op til meget betydelige Beløb. Jeg kan ikke nævne Tallene bestemt, men naar jeg siger, at de variere fra 500.000 Kr. opad til over en Million, tror jeg ikke at nævne feil. Naar Krigsbestyrelsen ikke var istand til — hvad den ikke var — at kunne give vedkommende Kommuner nogen som helst Garanti for, at de vilde beholde Garnisonerne, ja saalænge de endog kunde være udsatte for, at, inden sige Etablisementet vare opførte, tog man Garnisonen fra dem, kunde man selvfølgelig ikke vente, at Kommunerne vilde paatage sig saa store Øfre. Saasnart Kommunerne derimod have Udfigt til at beholde Garnisonerne, tror jeg, efter de Vilkaar, der blev budt dem, at der ikke var stor Risiko ved at gaa ind paa at bygge disse Etablisementet, men saalænge man ikke kunde give denne Garanti paa nogen som helst Maade, var det et meget farligt Foretagende at indlade sig derpaa. Der har samtidig dermed fra Krigsbestyrelsens Side været arbejdet paa at faae Garnisonsstederne fastslaaet ved Lov. Disse Lovforslag kom allerede frem i Begyndelsen af Halvfjerdsferne, men saa bleve de senere holdte tilbage, saalænge Hærforholdene ikke vare ordnede; det var umuligt at træffe Bestemmelser i saa Henseende. Efterat Hærloven af 1880 er bleven gennemført, har man nu faaet et nogenlunde sikkert Blik over de enkelte Steder idetmindste, som man maa antage i længere Tid have Udfigt til at blive Garnisonsbyer, og blandt disse Byer ere ogsaa de tre, som her ere opførte, nemlig Aarhus som Hovedgarnisonsby for Jylland, Odense som Hovedgarnisonsby for Fyen og endelig Randers, der jo er en gammel Ryttergarnison, og som vistnok altid vil vedblive at være det, da der jo sandsynligvis altid maa holdes mindst to Rytterregimenter i Jylland. Der er vist altsaa ikke Noget at indvende imod, at man strax fastslaa disse tre Byer som Garnisoner. Man har tidligere fremhævet saa meget den store Fordel, det var for en By at have Garnison, og der var en Tid, da der var Tilløb til en Konfurrence mellem Byerne for at opnaa dette store Gode, idet man gif ud fra, at det betydelige Beløb, som Garnisonen kostede Militæretaten, blev omsat i vedkommende By. Jeg tror nok, at der har været noget Begrundet deri, men der har ogsaa været en betydelig Grad Overdrivelse i den Tiltro, man havde til den store Fordel, Byerne havde deraf. Saalænge nemlig Indkvarteringen fandt Sted rundt omkring hos Bøggerne, enten det var ifølge Licitation eller ved Naturalindkvartering, var den ganske vist spredt